

Program Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica

Kontaktná adresa centra

Centrum pre deti a rodiny
Kollárova 29
974 01 Banská Bystrica
kontakt: 048/243 3001 – 4

Adresa miest vykonávania opatrení

Kollárova 29, 974 01 Banská Bystrica
Sládkovičova 24, 974 05 Banská Bystrica
Rudlovská cesta 50, 974 01 Banská Bystrica
Šípková ulica č. 1, 974 05 Banská Bystrica, časť Kremnička
17 profesionálnych náhradných rodičov vykonávajúcich pobytové opatrenia súdu vo svojich vlastných bytových priestoroch v regióne Banskobystrického kraja

Účel centra, druh a forma vykonávania opatrení v centre

Účelom centra je vykonávanie:

- a) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia („pobytové opatrenie súdu“),
- b) výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť,
- c) vykonávanie opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania
 1. krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,
 2. porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch na základe dohody po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum pre deti a rodiny vykonáva opatrenia:

- a) **pobytovou formou** na základné súdneho rozhodnutia:
 1. ústavnú starostlivosť,
 2. neodkladné opatrenia,
 3. výchovné opatrenia,
- b) **ambulantnou formou** opatrenia:
 1. na uľahčenie zabezpečovania náhradného rodinného prostredia pre dieťa
 - poskytovanie podpory, sociálne poradenstvo alebo iné odborné poradenstvo,
 - poskytnutie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti,
 2. ak sa rodičia dieťaťa rozvádajú /rozchádzajú, rodičovský konflikt
 - opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových/rozchodových situáciách,

- odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii,
- 3. ak dieťa, rodič, alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, potrebujú pomoc z dôvodu, že nie sú schopní riešiť problémy v rodine, konflikty v rodine, prispôbiť sa novej situácii v rodine
 - odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch,
 - povinnosť podrobiť sa odbornej diagnostike v špecializovanej ambulancijnej starostlivosti,
 - povinnosť zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe,
 - povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu,

c) terénnou formou:

1. ak dieťa, rodič, alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, potrebujú pomoc z dôvodu, že nie sú schopní riešiť problémy v rodine, konflikty v rodine, prispôbiť sa novej situácii v rodine
 - odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa,
 - odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností.

Terénna forma a ambulancijná forma vykonávaných odborných metód práce, môže byť vykonávaná kombináciou oboch foriem.

Opis cieľovej skupiny centra

Pobytové opatrenia súdu sú vykonávané pre deti z Banskobystrického kraja:

- a) umiestnené na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia v samostatne usporiadaných skupinách a profesionálnych rodinách,
- b) umiestnené na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia, ktorých zdravotný stav vyžaduje poskytovanie osobitnej starostlivosti (ošetrovateľské úkony) výlučne pobytovou formou na základe lekárskeho posudku podľa osobitného predpisu,
- c) umiestnené na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia, ktorých zdravotný stav vyžaduje poskytovanie osobitnej starostlivosti (opatrovateľské úkony) výlučne pobytovou formou na základe lekárskeho posudku podľa osobitného predpisu,
- d) a plnoletú fyzickú osobu - mladý dospelý po ukončení ústavnej starostlivosti nadobudnutím plnoletosti, ktorému sa poskytuje naďalej starostlivosť v detskom domove na základe dohody o poskytovaní starostlivosti mladému dospelému.

Ambulancijné a terénne opatrenia sú vykonávané pre

- a) plnoletú fyzickú osobu, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúna alebo poručníka, ktorý sa osobne stará o dieťa, u ktorých orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pri výkone opatrení podľa zákona navrhol odbornú pomoc na uľahčenie zabezpečovania náhradného rodinného prostredia pre dieťa,
- b) ambulancijné výchovné opatrenia na základe rozhodnutia orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo súdu, ktorými uloží dieťaťu, alebo rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosť podrobiť sa odbornej diagnostike v špecializovanej ambulancijnej starostlivosti, povinnosť zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe, alebo povinnosti podrobiť sa sociálnemu alebo inému poradenstvu,

c) dieťa, rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa, ak potrebujú pomoc z dôvodu, že nie sú schopní riešiť problémy v rodine, konflikty v rodine,

ktorých pobyt je na území okresu Banská Bystrica a v prípade písmena a) aj na území okresu Detva.

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre

Opatrenia vykonávané ambulantnou a terénnou formou centrum nevykonáva:

- ak nedisponuje personálnym zabezpečením pre výkon opatrení ambulantnej a terénnej formy,
- ak nemá zabezpečené priestorové a materiálne vybavenie pre výkon ambulantnej a terénnej formy,
- ak je vyčerpaný pracovný časový fond hodín pre ambulantnú a terénnu formu,
- pre dieťa a jeho rodinu, ktorí si vyžadujú zaradenie do resocializačného programu alebo do špecializovaných programov,
- pre dieťa, rodiča, alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa, ktoré trpia infekčným ochorením ohrozujúcim verejné zdravie,
- pre dieťa, rodiča, alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa, ktorí nedodržiavajú podmienky dohody s centrom.

Celkový počet miest v centre a počet miest v jednotlivých budovách centra

Celková kapacita Centra pre deti a rodiny pre pobytovú formu je 71 miest, z toho 67 miest pre deti umiestnené na základe rozhodnutia súdu a 4 pre plnoleté fyzické osoby – mladých dospelých. Počet miest v jednotlivých budovách centra:

- Samostatne usporiadaná skupina - špecializovaná s ošetrovateľským procesom, Kollárova 29, BB – kapacita 7 miest
- Samostatne usporiadaná skupina - špecializovaná s opatrovateľským procesom, Kollárova 29, BB – kapacita 7 miest
- Samostatne usporiadaná skupina - samostatná skupina, rodinný dom Sládkovičova ul. 24, BB – kapacita 9 miest
- Samostatne usporiadaná skupina - samostatná skupina, rodinný dom, Rudlovska cesta 50, BB – kapacita 10 miest
- Samostatná skupina pre mladých dospelých – Šípková ul. č. 1, Banská Bystrica – kapacita 4 miesta
- 17 profesionálnych náhradných rodín vo svojich vlastných bytových priestoroch – kapacita 34 miest.

Opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu

a) **Kmeňová budova** na adrese: Kollárova 29, Banská Bystrica. V kmeňovej budove je umiestnený: ekonomicko-prevádzkový úsek, 2 samostatné špecializované skupiny, CPPR, odborný tím. Dispozične je členená na 2 samostatné časti, so samostatnými vchodmi, v ktorých sú 4 samostatné byty, administratívna časť a priestory pre stretávanie sa biologických rodičov s deťmi.

V budove sa nachádza priestor pre stretávanie sa biologických rodičov s deťmi, ktorý zároveň slúži ako interakčná miestnosť (jednoizbový návštevný byt). V tomto byte je samostatné hygienické zariadenie vybavené vaňou, umývadlom a toaletou. Byt je uzamykateľný.

V budove je diagnostická miestnosť, ktorá je využívaná zamestnancami odborného tímu na komplexnú diagnostiku dieťaťa, individuálne a skupinové intervencie s deťmi.

Prízemie tvoria dva 3-izbové byty. V jednom samostatnom byte je umiestnená **špecializovaná samostatne usporiadaná skupina pre deti, ktorých zdravotný stav vyžaduje poskytovanie starostlivosti pobytovou formou s opatrovateľským procesom** – kapacita detí maximálne 7, kombinácia rôznych ťažkých zdravotných postihnutí, deti mobilné aj imobilné. Úžitková plocha bytu je 108,4 m², z toho je 86 m² obývacia plocha. Priestory tvorí chodba, obývačka, kuchyňa, 2 detské izby, veľká kúpeľňa výlučne pre deti (vaňa, detské WC, dve umývadlá- malé a veľké, prebalovací pult, výlevka, odvetracia skriňa na plienky), samostatné WC a umývadlo pre zamestnancov, komora. V prvej detskej izbe sa nachádzajú tri posteľe, v druhej detskej izbe pre mladšie deti sú 3 postieľky a 1 váľanda, skrine s osobnými vecami a šatstvom detí a Montessori kútik s hračkami a pomôckami. V obývacej izbe sa nachádza gauč, konferenčný stolík, obývacia stena, tuli vaky. Kuchyňa je vybavená štandardným kuchynským vybavením. Vzhľadom k tomu, že v skupine sú umiestnené deti s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré potrebujú pomoc pri seba obslužných činnostiach a hygienických návykoch, priestory sa nezamykajú. Intimita a súkromie je zabezpečené tým, priestory používa samostatne každé dieťa.

V druhom samostatnom byte sú vytvorené podmienky pre terapeutickú prácu najmä so zdravotne ťažko postihnutými deťmi, nakoľko sú v byte vybudované tri liečebno-terapeutické miestnosti: biely, farebný a vodný snoezelen, ktoré sú dispozične riešené podľa konceptov snoezelenu. V byte je aj vstupná chodba, obývačka – v nej vytvorené podmienky pre skupinové aktivity s deťmi aj dospelými. Samostatná kuchyňa je štandardne vybavená. V byte je samostatné hygienické zariadenie (WC a umývadlo).

I. podlažie tvoria rovnako dva 3-izbové byty, V jednom **je špecializovaná samostatne usporiadaná skupina pre deti, ktorých zdravotný stav vyžaduje poskytovanie starostlivosti pobytovou formou s ošetrovateľským procesom** – kapacita detí maximálne 7 – všetko sú deti ležiace, imobilné, ktorým sa poskytuje paliatívna starostlivosť. Úžitková plocha tohto bytu je 120 m², z toho je 84,7 m² obytná plocha. Byt pozostáva z dvoch detských izieb, jedna je trojlôžková a jedna je štvorlôžková. Každé dieťa má svoju postieľku, posteľ a svoj priestor v detskej izbe. Byt má spoločnú obývaciu miestnosť, ktorá slúži ako obývačka a herňa. V byte je kuchyňa, ktorá spĺňa štandardné vybavenie podľa hygienických predpisov. Komora a hygienické zariadenia – kúpeľňa pozostáva z vane, sprchovacieho kúta, odvetracej skrine na plienky, pojazdnej polohovateľnej vane, výlevky, kúpeľňa je spoločné zariadenie pre všetky deti. V priestoroch bytu je samostatné WC pre personál. K bytu patrí terasa. Osobná hygiena detí je vykonávaná v priestoroch kúpeľne, vždy samostatne pre každé dieťa s maximálnym humánnym prístupom a zachovaním intimity a súkromia dieťaťa. Skupina je vybavená rôznymi zdravotnými pomôckami a zdravotníckym materiálom a prístrojmi, podľa diagnóz detí a tiež na dezinfekciu priestorov.

V druhom 3-izbovom byte sú kancelárie.

Vonkajšie priestory: tvoria ostatné plochy a nádvorie, ktoré sú využívané ako dvor. Terén je svahovitý.

b) Rodinný dom Sládkovičova ulica 24, Banská Bystrica – kapacita 9 detí

Špecifikácia objektu: rodinný dom, ktorý bol rekonštruovaný v roku 2012, je to jednopodlažná budova.

Prízemie tvoria priestory: vstupná veranda, schodisko, chodba, kotolňa, kuchyňa, komora, hygienické zariadenie – WC a kúpeľňa (1x sprchový kút – plastová zástena), jedáleň a spoločenská miestnosť – obývačka. Úžitková plocha je o výmere 80,93 m², z toho 38,64 m² je

obytná plocha.

Podlažie tvoria: vstupná chodba, obytné miestnosti – detské izby: 1 jednolôžková, 1 dvojlôžková a 2 trojlôžkové izby, hygienické zariadenie – WC samostatné a samostatná kúpeľňa (1x vaňa). Úžitková plocha o výmere 85,09 m², z toho 62,52 m² je obytná plocha. Detské izby sú vybavené štandardným nábytkom – posteľe, písacie stolíky, skrine, stoličky. Každé dieťa má svoju skriňu, skrinku kde má uložené svoje veci. Cenné veci si deti môžu dať do úschovy do trezora detského domova. Dieťa rozhoduje, či si na skriňu chce dať zámok, izby sa nezamkávajú. Pri vstupe do izieb detí, pokiaľ sú dvere zatvorené, vychovávateľ a ostatné deti klopú.

Pre osobnú hygienu sú určené dve kúpeľne s WC, kúpeľňa na prízemí je určená pre chlapcov, kúpeľňa na poschodí je určená pre dievčatá. Na poschodí je WC samostatné. Kúpeľne a WC sú uzamykateľné na kľúč pre zachovanie intimity a súkromia.

Vonkajšie priestory: tvoria ostatné plochy a nádvorie, ktoré sú využívané ako dvor a malá záhradka. Na dvore je kryté sedenie.

c) Rodinný dom Rudlovska cesta 50, Banská Bystrica – kapacita 10 detí

Špecifikácia objektu: jednoposchodový dom rekonštruovaný v roku 2012, na samostatne stojacom a ohraničenom pozemku so samostatnou murovanou garážou, drevenou šopou a udiarňou s kvetinovou predzáhradkou a záhradou s ovocnými stromami a kríkmi.

Prízemie tvoria priestory: vstupná chodba, schodisko, chodba, kotolňa s práčovňou, kuchyňa, komora, hygienické zariadenie – WC a kúpeľňa (1x sprchový kút – plastová zástena), jedáleň, obývačka a priestor pod schodmi na uloženie osobných vecí vychovávateľov.

Podlažie tvoria: vstupná chodba, obytné miestnosti – detské izby: 2 dvojlôžkové a 2 trojlôžkové izby, hygienické zariadenie – samostatné WC a samostatná kúpeľňa (1x vaňa).

Detské izby sú vybavené štandardným nábytkom – posteľe, písacie stolíky, skrine, stoličky. Každé dieťa má svoju skriňu, skrinku kde má uložené svoje veci. Cenné veci si deti môžu dať do úschovy do trezora detského domova. Dieťa rozhoduje, či si na skriňu chce dať zámok, izby sa nezamkávajú. Pri vstupe do izieb detí, pokiaľ sú dvere zatvorené, vychovávateľ a ostatné deti klopú.

Pre osobnú hygienu sú určené dve kúpeľne a dve WC, kúpeľňa a WC na prízemí sú určené pre chlapcov, kúpeľňa a WC na poschodí sú určené pre dievčatá. Kúpeľne a WC sú uzamykateľné na kľúč pre zachovanie intimity a súkromia.

Vonkajšie priestory: tvoria ostatné plochy a nádvorie, ktoré sú využívané ako dvor a malá záhradka.

d) Byt pre mladých dospelých Šípková ul. č. 1, Banská Bystrica – kapacita 4 mladí dospelí

Ide o 3-izbový byt v bytovom dome, ktorý pozostáva z dvoch izieb, obývacej izby, predsiene, kuchyne, kúpeľne a WC. Celková plocha bytu je 74,5 m². Obe izby sú dvojlôžkové., obývacia izba je spoločná. Kúpeľňa a WC sú samostatné, dajú sa uzamknúť.

e) Vykonávanie opatrení pobytovou formou je realizované aj v 17 profesionálnych náhradných rodinách. Všetky profesionálne rodiny používajú vlastné bytové priestory – či už byty alebo rodinné domy, rozmiestnené sú v celom Banskobystrickom kraji. Bytové podmienky PNR spĺňajú požiadavky podľa príslušných vnútorných predpisov.

f) Centrum nedisponuje priestorovým a materiálnym vybavením pre vykonávanie ambulantnej a terénnej formy.

Počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov, zabezpečenie odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi

Odborné činnosti a ďalšie činnosti sa vykonávajú v centre pre deti **pobytovou formou** prostredníctvom zamestnancov, ktorí:

a) **sú členmi odborného tímu:** 5 zamestnancov

- 3 psychológovia s VŠ vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore,
- 2 sociálni pracovníci s VŠ vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore,
- 1 špeciálny pedagóg s VŠ vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore,

sú členmi odborného tímu centra podpory profesionálnych rodín: 4 zamestnanci

- 1 psychológ s VŠ vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore,
- 1 špeciálny pedagóg s VŠ vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore,
- 1 sociálny pracovník s VŠ vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore,
- 1 vychovávateľ/profesionálny náhradný rodič s VŠ vzdelaním druhého stupňa

b) zabezpečujú odbornú pomoc a starostlivosť v samostatne usporiadaných skupinách:

v prvej samostatne usporiadanej skupine zabezpečujú starostlivosť 3 vychovávateľa, z toho 2 s VŠ vzdelaním, jeden so stredoškolským vzdelaním a 3 pomocní vychovávateľa so stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním.

v druhej samostatne usporiadanej skupine zabezpečujú starostlivosť 3 vychovávateľa s VŠ vzdelaním, a 3 pomocní vychovávateľa so stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním prvého a druhého stupňa.

v špecializovanej samostatne usporiadanej skupine s ošetrovateľským procesom zabezpečuje starostlivosť 6 zdravotných sestier, z toho 3 s VŠ vzdelaním a 3 so stredoškolským vzdelaním a pomocní vychovávateľ s ekonomickými činnosťami so stredoškolským vzdelaním.

v špecializovanej samostatne usporiadanej skupine s opatrovateľským procesom zabezpečujú starostlivosť 4 opatrovateľky, z toho 3 so stredoškolským vzdelaním a jedna s VŠ prvého stupňa, 2 vychovávateľky s VŠ, a 2 pomocní vychovávateľa so stredoškolským vzdelaním,

c) poskytujú starostlivosť deťom vo svojom domácom prostredí – 17 profesionálnych náhradných rodín, z toho 5 s VŠ vzdelaním a 12 so stredoškolským vzdelaním,

d) odborný tím centra pre vykonávanie opatrení **ambulantnou a terénnou formou:**

- 2 psychológovia s VŠ vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore,
- 4 sociálni pracovníci/asistenti sociálnej práce s VŠ vzdelaním druhého/prvého stupňa v odbore sociálna práca.

Centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť vykonávaných opatrení pobytovou formou aj prostredníctvom iných externých odborníkov, s ktorými spolupracuje – právnickými alebo fyzickými osobami:

- a) Centrum pedagogickopsychologického poradenstva a prevencie – odborná špeciálno-pedagogická diagnostika
- b) Detské integračné centrum
- c) Canisterapeut – metódy canisterapie
- d) Hippoterapeut – metódy hippoterapie
- e) Klinický psychológ - psychoterapeut
- f) Klinický logopéd
- g) Liečebno-výchovné sanatórium
- h) Detská gynekologička
- i) Koordinátor prevencie Policajného zboru

Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra

Program centra je zverejnený na webovom sídle centra. Týmto spôsobom je zabezpečená možnosť kohokoľvek a kedykoľvek sa oboznámiť s jeho obsahom.

Deti, rodičia detí a iné fyzické osoby, pre ktoré sú vykonávané opatrenia, sú s programom oboznamovaní a je im vysvetlený pri prvom osobnom kontakte s pracovníkmi centra a to primerane veku a mentálnej úrovni.

V prípade vykonávania opatrení pobytovou formou na základe rozhodnutia súdu, ak nebol prvý kontakt pracovníkov centra pred prijatím dieťaťa do centra, je dieťa oboznámené a je mu vysvetlený program pri jeho prijatí do centra a rodičom dieťaťa pri prvom osobnom stretnutí s pracovníkmi centra, ktoré musí byť zrealizované najneskôr do dvoch týždňov od prijatia dieťaťa.

Zodpovedný za oboznámenie detí, rodičov a iných fyzických osôb, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia centra, s programom centra, je sociálny pracovník centra.

Opis odborných metód s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

Odborné metódy sociálneho pracovníka

- prípadová štúdia a kazuistika
- prípadová konferencia
- sociálne a odborné poradenstvo
- sociálna diagnostika (rodinná anamnéza, genogram, ekomapa)
- individuálny rozhovor (informačný a poradenský)
- návšteva v BR, práca s biologickou rodinou v procese sanácie
- pozorovanie
- zber a analýza údajov
- sociálna terapia a rozbor problémovej situácie

Odborné metódy psychológa

- psychologická intervencia – psychologické poradenstvo s dôrazom na podporu, stabilizáciu dieťaťa a skrining momentálneho emocionálneho stavu
- skrining psychického a emočného stavu
- odborná psychologická diagnostika – vstupná, opakovaná
- periodická odborná psychodiagnostika – len u detí do 3 rokov veku – cieľom je skrining psychomotorického vývinu dieťaťa
- psychologické poradenstvo
- individuálna psychoterapia
- multisenzorická stimulácia, prvky bazálnej stimulácie, relaxácie
- psychologické poradenstvo pre biologických rodičov a príbuzných, náhradných rodičov
- psychologické poradenstvo s profesionálnymi rodinami
- psychologické poradenstvo s mladými dospelými
- konzultačno - poradenská činnosť pre zamestnancov centra

Psychológ v rámci skupinovej psychologickéj práce môže používať tieto metódy:

- Preventívne programy
- Sociálno-psychologické výcviky (SPV)
- Rodinné a párové poradenstvo.

Z externých zdrojov centrum v psychologickéj oblasti zabezpečuje:

- Klinického psychológa

- Psychoterapiu
- Canisterapiu
- Hipoterapiu

Odborné metódy špeciálneho pedagóga

- špeciálnopedagogická diagnostika a rediagnostika
- špeciálno pedagogické poradenstvo, konzultácie a metodická činnosť
- špeciálnopedagogická intervencia prostredníctvom výchovnej rehabilitácie – špeciálnopedagogickej (špeciálna edukácia, korekcia, reedukácia, kompenzácia)
- depistáž – včasná detekcia a intervencia problémov detí so zdravotným postihnutím a vývinovými poruchami
- prevencia a osveta – predchádzanie vzniku porúch fyzického, psychického, výchovno-vzdelávacieho a sociálneho vývinu
- terapie alebo ich prvky – muzikoterapia, arteterapia, biblioterapia, dramaterapia, ergoterapia, hrová, činnosťná terapia, psychomotorická stimulácia, hipoterapia, canisterapia, aromaterapia, snoezelen – biely, vodný, farebný
- spolupráca, konzultácia so školami a školskými zariadeniami (MŠ, ZŠ, ŠZŠ, SŠ, ČŠPP, LVS, RC, DC)
- individuálne a skupinové intervencie v procese osamostatňovanie sa mladého dospelého, konzultácie a poradenská činnosť
- štúdium dokumentácie a odbornej literatúry

Odborné metódy zdravotnej sestry

- ošetrovateľské úkony v zmysle štandardov práce
- odborné metódy polohovania
- techniky bazálnej stimulácie
- orofaciálna stimulácia
- spolupráca s odborným tímom
- odborné semináre a kreditové vzdelávanie sestier

Odborné pedagogické metódy vychovávateľov

- individuálny prístup k dieťaťu (diagnostikovanie a napĺňanie potrieb dieťaťa, vytváranie bezpečného prostredia pre dieťa, podpora kontaktov dieťaťa s biologickou rodinou a blízkymi osobami, výchova a vzdelávanie dieťaťa, príprava dieťaťa na budúcnosť, osamostatnenie sa, zdravotná starostlivosť)
- skupinová práca s deťmi
- vedenie pedagogickej dokumentácie
- účasť na prípadových konferenciách
- výchovné poradenstvo
- preventívne aktivity
- konzultácie (poskytnúť rodičom, iným príbuzným, pedagógom v školách....)
- krízová intervencia
- metódy povzbudzovania, názorové, verbálne, činnosťno-praktické, metóda príkladu, objasňovania, presvedčovania, vysvetľovania, cvičenia a navykania, zhodnocovania, metóda kooperácie, aktivizujúce metódy, situačno-problémové metódy
- metóda zážitkového učenia
- motivačné, fixačné, metódy opakovania, hodnotenia
- vysvetľovanie, rady, povzbudzovanie, pochvala, odmena/trest
- prvky pedagogiky Montessori

Odborné metódy na výkon opatrení pobytovou formou, ambulatnou formou a terénnou formou sa realizujú formou individuálnej práce s klientom, skupinovej práce so skupinou klientov, alebo kombináciou oboch foriem.

Spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov – individuálne podľa potreby rodiny a dieťaťa zabezpečujeme pozvánkami účasť zástupcov sociálno-právnej ochrany, obcí, pedagógov, lekárov a iných spolupracujúcich odborníkov na prípadových konferenciách, podľa potrieb detí zabezpečujeme individuálnu starostlivosť deťom v odborných ambulanciách – CPPPaP, logopéd, skupinové činnosti napr. canisterapiu, hipoterapiu, preventívne aktivity formou SPV s príslušníkom Polície povereným prevenciou, zapájame externých odborníkov do vzdelávania zamestnancov napr. prevencia sociálno-patologických javov, krízová intervencia u agresívneho dieťaťa, sebapoškodzujúceho sa dieťaťa, spolupracujeme s psychoterapeutom, klinickým psychológom.

Opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

V špecializovanej samostatne usporiadanej skupine s ošetrovateľským procesom sa nevykonáva výchovná činnosť, vzhľadom k tomu, že to ťažký zdravotný stav detí neumožňuje a prebieha u nich liečba v paliatívnom režime.

V samostatne usporiadaných skupinách tvoria všetci zamestnanci skupiny spoločne s deťmi (prihliadajúc na ich vek a mentálnu úroveň) plán akcií, aktivít, výletov a podujatí na nasledujúci rok. Z návrhu vypracovávajú vychovávatelia ročný Plán výchovno-vzdelávacej činnosti skupiny a aktivít pre deti tak, aby boli zohľadnené ich zvláštnosti a individuality. Ročný plán je rozpracovaný na jednotlivé mesiace. Úpravy vo VP sú povolené v závislosti od vzniknutej situácii. Plnenie mesačných aktivít z ročného plánu sa hodnotí po skončení mesiaca na pravidelnej mesačnej porade skupiny a odborného tímu. Vyhodnotenie ročného plánu sa realizuje po ukončení roka na veľkej porade všetkých zamestnancov centra. Výchovná činnosť je zameraná na zdravý životný štýl, na rozvoj jednotlivých zložiek osobnosti, úctu k tradíciám, zásady slušného správania, samostatné hospodárenie a finančná gramotnosť.

Plán výchovnej práce s dieťaťom tvorí vychovávateľ v špecializovanej samostatne usporiadanej skupine s opatrovateľským procesom podľa stanovených oblastí, v ktorých plánuje dieťa rozvíjať (vzhľadom k ťažkému zdravotnému postihnutiu dieťaťa) a taktiež stratégie, pomocou ktorých plánuje dieťa rozvíjať. Pri tvorení plánov dodržíme zásady primeranosti, taktiež aby ciele boli zostavené systematicky a postupne. Plán výchovnej činnosti s dieťaťom a program špeciálnopedagogických činností a liečebno-pedagogických činností na seba logicky nadväzujú. Plánujú sa spoločne vychovávateľ, špeciálny pedagóg a psychológ, ktorý je zameraný na terapie s deťmi. Plány sa tvoria na mesiac. Každý mesiac sa spoločne jedenkrát všetci zamestnanci skupiny a členovia odborného tímu stretávajú na samostatnej porade, kde plánujú činnosti na nasledujúci mesiac a vyhodnocujú splnenie/nespĺnenie úloh z minulého mesiaca. Pribežne a operatívne sa riešia novovzniknuté situácie. Plán výchovnej práce s dieťaťom je súčasťou IPROD.

Pri uplatňovaní výchovných postupov v Centre sú deti najmä motivované k želanému správaniu. Deti sa snažíme viesť k plneniu povinností, ktoré sú primerané ich veku a mentálnej úrovni, pedagogickými metódami a formami ako napr. hrovou formou, súťaživou formou, názorným príkladom, persúziou, poskytovaním pomoci, povzbudzovaním a odmenou v mimoriadnych prípadoch.

Odmenou je drobnosť (individuálne – pre niekoho kniha, hračka, sladkosť) za dobré vysvedčenie (individuálne od mentálnej úrovne, schopností a snahy dieťaťa sa hodnotí „dobré vysvedčenie“ – hodnotí vychovávateľ, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti).

Pochvala pred všetkými deťmi na komunite sa považuje za odmenu pri dosiahnutom športovom úspechu, úspešným reprezentovaním v rôznych súťažiach (maliarske, spevácke a tanečné), výstave vytvorených prác a pod.

Opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

Zámerom programu prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti je umožniť účastníkom získať prostredníctvom efektívneho interaktívneho spôsobu učenia informácie, vedomosti a praktické zručnosti nevyhnutné pre vykonávanie profesionálneho náhradného rodičovstva. Rozsah prípravy je 60 hodín, ak fyzická osoba ukončila úplné stredné vzdelanie, alebo 80 hodín, ak fyzická osoba ukončila stredné vzdelanie. Nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi je v rozsahu najmenej 50 percent z celkového počtu hodín prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti. Manžel profesionálneho náhradného rodiča, ak sa starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jedným z manželov, sa zúčastňuje najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností.

Pre zamestnanca, ktorý bol členom odborného tímu, alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite 3 roky, je rozsah prípravy najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností.

Obsah prípravy vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa

a) poskytnutie základných informácií o

1. právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávných vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s vykonávaním profesionálnej náhradnej starostlivosti,
2. výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,
3. psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
4. o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,
5. právach dieťaťa,
6. právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča,

b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zameraný na:

1. identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
2. vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
3. prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
4. komunikačné zručnosti,
5. rozvoj výchovných zručností,
6. riešenie záťažových situácií v rodine,
7. spoluprácu v tíme odborníkov.

Uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia.

Pobytové opatrenia súdu sa vykonávajú nepretržite počas celého roka.

Opatrenia realizované ambulantnou a terénnou formou sa vykonávajú počas pracovných dní v týždni nasledovne:

Pondelok, streda, piatok v čase od 08,00 hod. do 16,00 hod.

Utorok a štvrtok v čase od 14,00 hod. do 18,00 hod.

V sobotu a nedeľu môžu byť vykonávané opatrenia v prípade rodičovských konfliktov na odporúčanie orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a následnej dohody s klientom a rozhodnutie súdu, v čase od 14,00 hod. do 18,00 hod. v priestoroch centra.

Opatrenia realizované ambulantnou formou v meste Detva budú vykonávané v stredu v čase od 09,00 hod. do 18,00 hod.

Počet osobohodín za mesiac pre opatrenia vykonávané ambulantnou formou:

a) odborná pomoc na uľahčenie zabezpečovania náhradného rodinného prostredia pre dieťa – 60 hodín

b) ak sa rodičia dieťaťa rozvádajú /rozchádzajú – 30 hodín

c) ak dieťa, rodič, alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, potrebujú pomoc z dôvodu, že nie sú schopní riešiť problémy v rodine, konflikty v rodine, prispôbiť sa novej situácii v rodine – 245 hodín

terénnou formou:

vykonávanie odborných metód ak dieťa, rodič, alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, potrebujú pomoc z dôvodu, že nie sú schopní riešiť problémy v rodine, konflikty v rodine, prispôbiť sa novej situácii v rodine – 85 hodín

Opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa pozostáva z plánu sociálnej práce, plánu výchovnej práce s dieťaťom, plánu psychologickkej starostlivosti, plánu komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti.

a) Plán sociálnej práce

Plán sociálnej práce vychádza z cieľov a úloh dohodnutých na prípadovej konferencii, ktorá sa uskutoční do dvoch týždňoch od prijatia dieťaťa do zariadenia, realizovanej v prirodzenom rodinnom prostredí, alebo v priestoroch zúčastnených subjektov. Prípadovej konferencii sa zúčastňujú deti, biologickí rodičia, zástupca obce, zástupca orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zástupca centra, akreditovaný subjekt, ak je do spolupráce prizvaný. Výsledkom sú úlohy s pridelením konkrétnej zodpovednej osoby k danej úlohe s termínom plnenia.

Cieľ plánu sociálnej práce sa vyhodnocuje za prítomnosti zúčastnených osôb na prípadovej konferencii v určených termínoch nie kratších ako dva mesiace.

Súčasťou plánu sociálnej práce je plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého spracovaný najmenej rok pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa a plán osamostatňovania sa mladého dospelého, ktorého súčasťou je aj predpokladaný spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania.

b) Plán psychologickkej starostlivosti

Plán psychologickkej starostlivosti vypracováva psychológ centra na základe odbornej psychodiagnostiky klienta alebo na základe úloh vyplývajúcich z prípadových konferencií, z porad zariadenia a pod.

Plán psychologickej starostlivosti sa vypracováva najdlhšie na obdobie jedného roka, zvyčajne od 1. septembra daného roka do 31. augusta nasledujúceho roka a tento plán je súčasťou individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa.

Z plánu psychologickej starostlivosti o klienta vyplynú konkrétne úlohy pre prácu psychológa s klientom. Zahŕňa individuálnu prácu s klientom, skupinové aktivity a iné. Na základe potrieb klientov určí psychológ intenzitu individuálnych, prípadne skupinových sedení s klientom. Psychológ realizuje psychologické postupy buď sám, prípadne ich zabezpečí prostredníctvom externého odborníka (napr. ak odporučí potrebu psychoterapeutických sedení a nie je absolventom psychoterapeutického výcviku).

Pri každej zvolenej psychologickej činnosti je potrebné uviesť cieľ, ktorý danou aktivitou chceme u klienta dosiahnuť. Či sa stanovený cieľ práce s klientom podarilo dosiahnuť alebo nie, zhodnotí psychológ vo vyhodnotení plánu psychologickej starostlivosti.

Vo vyhodnotení plánu psychologickej starostlivosti sa psychológ zameriava na vyhodnotenie svojich psychologických činností a aktivít, nevyhodnocuje klienta. V správe zhrnie, ktoré psychologické aktivity vykonával v danom období s klientom, prípadne v prospech klienta. Dôraz kladie na ciele psychologickej činnosti, ktoré si stanovil v pláne psychologickej starostlivosti o klienta.

Plán psychologickej starostlivosti vyhodnocuje psychológ 2 x do roka, a to vždy k 31. januáru a k 31. augustu príslušného roka. Vyhodnotenie plánu psychologickej starostlivosti je súčasťou individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa.

c) Plán špeciálno-pedagogickej činnosti

Plán špeciálnopedagogickej činnosti vypracováva špeciálny pedagóg centra na základe odbornej špeciálnopedagogickej diagnostiky dieťaťa, aktuálneho zdravotného stavu alebo na základe úloh vyplývajúcich z prípadových konferencií, z poradí zariadenia a pod.

Vedenie agendy špeciálneho pedagóga:

- Zoznam klientov špeciálneho pedagóga
 - Osobný list klienta
 - Ročný individuálny plán klienta so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (od 1. septembra daného roka do 31. augusta nasledujúceho roka), tento plán je súčasťou individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa
 - Ročný plán klienta vyhodnocuje špeciálny pedagóg 2x ročne (k 31. januáru a k 31. augustu príslušného roka) a je súčasťou individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa
- Harmonogram individuálnych alebo skupinových intervencií

Špeciálny pedagóg participuje podľa potreby na pláne výchovnej práce s klientom, ktorý sa vyhodnocuje 1x mesačne. Prostredníctvom vyhodnocovania plánu dostáva spätnú väzbu od pedagogických zamestnancov a profesionálnych náhradných rodičov, na základe ktorých a tiež na základe svojho pozorovania a záverov stretnutí s dieťaťom, vypracováva ďalšie odporúčania, ktoré sú predpokladom pre tvorbu plánu výchovnej práce s klientom a overuje ich plnenie..

d) Plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti

Ak si to zdravotný stav dieťaťa vyžaduje, je v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti vypracovávaný Plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti. Vede ho ošetrojúca sestra. Pri prijímaní dieťaťa do skupiny je spracované vstupné posúdenie zdravotného stavu dieťaťa a zápisy o poskytnutej ošetrovateľskej starostlivosti, z ktorého následne vyplývajú ošetrovateľské diagnózy a z nich ošetrovateľské výkony, ktoré sú vykonávané podľa štandardov ošetrovateľskej starostlivosti. Ošetrovateľské výkony sa zaznamenávajú v každej službe do ošetrovateľskej dokumentácie dieťaťa, ako aj do tabuľky na ošetrovateľské výkony. Táto tabuľka je súčasťou ošetrovateľskej dokumentácie dieťaťa. Počet výkonov sa značí na základe udania v tabuľke. Výkony sa prehodnocujú na základe zmeny zdravotného stavu dieťaťa. Plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti je vyhodnocovaný denne, či už zrátaním výkonov

vykonaných počas dňa, ako aj zhodnotením zdravotného stavu dieťaťa v ošetrovateľskej dokumentácii.

V špecializovanej samostatne usporiadanej skupine s ošetrovateľským procesom má každá zdravotná sestra dieťa v individuálnej starostlivosti, ktorému pravidelne každý mesiac píše aj individuálny plán výchovnej práce. Individuálny plán výchovnej práce sa píše podľa individuálnych potrieb dieťaťa a podľa ordinácii pediatra alebo špecialistov. Individuálny plán výchovnej práce sú vždy aktuálne a musia obsahovať aktuálne zmeny v zdravotnom stave dieťaťa aj v liečbe, ktorú ordinuje obvodný pediater alebo lekár špecialista. Vyhodnotenie individuálneho plánu výchovnej práce býva pravidelne každé dva mesiace na skupinovej porade za prítomnosti vedúcej úseku starostlivosti o dieťa a odborného tímu. Deti sa plánovania a vyhodnocovania nezúčastňujú z dôvodu ťažkých zdravotných stavov.

e) **Plán výchovnej práce s dieťaťom**

V samostatne usporiadaných skupinách sa plán výchovnej práce vypracováva a vyhodnocuje každý mesiac za účasti vychovávateľa za každé dieťa, ktoré má v individuálnej starostlivosti, v spolupráci s ostatnými vychovávateľmi a pomocnými vychovávateľmi na skupine a s odborným tímom a na základe poznatkov z denných a týždenných hlásení, vlastnej individuálnej práce s dieťaťom a záverov z mesačných porád v oblastiach zdravotnej, školskej, sociálnej starostlivosti, rozvoja intelektových schopností a rozvoja sociálnych zručností a emocionality. Mladšie deti primerane veku a mentálnej úrovni tvoria svoje plány spoločne so sprevádzajúcim vychovávateľom (vychovávateľ, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti). Staršie deti si tvoria a aj vyhodnocujú mesačné plány spoločne so sprevádzajúcim vychovávateľom, je im pri tom pomocou a podporou. Mladí dospelí si plán tvoria a vyhodnocujú samostatne. V pláne sa stanovujú a **bližšie charakterizujú aktivity**, ktorých sa dieťa bude zúčastňovať a ich časový harmonogram.

Na hodnotení plánu sa podieľajú všetci realizátori individuálneho plánu, dieťa + pracovníci. Hodnotenie, ktoré prebieha **v pravidelných intervaloch raz za mesiac**.

Individuálny výchovný plán si robí navyše každé dieťa vo veku od 15 rokov aj samé na nasledujúci mesiac a raz mesačne si plán vyhodnocuje na spoločnej pracovnej porade skupiny, na časti pracovnej porady sa zúčastňujú preto aj deti od 15 rokov.

Každý profesionálny náhradný rodič pravidelne každý mesiac písomne vypracováva individuálny výchovný plán dieťaťa. Dieťa primerane veku a mentálnej úrovni participuje na tvorbe a vyhodnotení plánu. Od 15-teho roku života tvoria a vyhodnocujú plán výchovnej práce samotné deti v spolupráci s profesionálnym náhradným rodičom. Plán výchovnej práce sa tvorí podľa individuálnych potrieb dieťaťa a podľa odporúčaní psychológa, špeciálneho pedagóga, resp. podľa odporúčaní pediatra, odb. lekára a iných špecialistov. Písomné vyhodnotenie plánu výchovnej práce profesionálny náhradný rodič jedenkrát mesačne konzultuje s tímom centra podpory profesionálnych náhradných rodičov počas návštev v profesionálnych náhradných rodinách.

1. **Plán vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou** obsahuje konkrétne odborné metódy, podrobnosti ich vykonávania, rozsah vykonávaných metód vyjadrený v osobohodinách, označenie a pracovné zaradenie zamestnanca centra, ktorý bude za vykonávanie opatrení pre fyzické osoby zodpovedať, počet zamestnancov, ktorí sa budú na vykonávaní opatrení podieľať, dôvody ukončenia odborných činností, spôsob a časový harmonogram priebežného a záverečného hodnotenia vykonávania opatrení v centre. Cieľ plánu vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou je totožný s cieľom sociálnej práce s dieťaťom.

Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

1. Vlastné zdroje centra

Pre voľno-časové aktivity má centrum v hlavnej budove na Kollárovej ulici k dispozícii dvor, kde sa nachádzajú hojdačky, šmykl'avka, pieskovisko, preliezačky, malý bazén a altánok. V budove sú tri multisenzorické miestnosti - snoezeleny – biely, farebný a vodný. V dome na Rudlovskej ceste je pre deti pingpongový stôl a na Sládkovičovej ulici trampolína. Obidva rodinné domy majú dvor, kde je možné venovať sa rôznym pohybovým aktivitám a záhradu, kde deti môžu získavať a zdokonaľovať svoje manuálne zručnosti v oblasti záhradníckych prác. Pre deti sú v skupinách k dispozícii športové potreby – lopty, korčule, lyže, sánky, boby, hokejky, bedminton, a iné.

Centrum pripravuje a organizuje aktivity pre zmysluplné trávenie voľného času detí, napr. MDD, Vianočné posedenie, výroba veľkonočných vajíčok, tvorivé dielne, karneval, výlety do okolia, halloween, a rôzne iné, podľa ročných období a príležitostí.

2. Externé zdroje v okolí

Deti navštevujú krúžky podľa aktuálnej ponuky školy, ktorú navštevujú. Krúžky si vyberajú samé podľa svojich záujmov a záľub, napr. krúžok kinematografie. Športový klub JUPIK–futbal, športový klub – atletika.

V rámci mesta Banská Bystrica sú možnosti navštevovať rôzne športové kluby, záujmové krúžky, centrá voľného času, tanečné skupiny. Nachádza sa tu tiež základná umelecká škola, plaváreň, plážové kúpalisko, kino, divadlá, divadlo – štúdium tanca, múzeá, galéria, vedecká knižnica, hvezdáreň, zimný štadión, mestské parky s ihriskami, športová zóna v parku pod Pamätníkom SNP (hojdačky, trampolíny, posilňovacie stroje, korčuliarska dráha), Slovenské osvetové stredisko (tvorivé dielne). Je možnosť navštevovať rôzne kultúrne podujatia organizované mestom Banská Bystrica a inými neziskovými organizáciami, alebo spoločnosťami (napr. Radvanský jarmok, Dohoda, Majáles, MDD, premietanie hokejových zápasov na námestí počas MS v hokeji, otvorenie a ukončenie školského roka spojené s koncertom speváckych skupín a iné).

Je možné využiť aj okolitú prírodu na turistiku a oddych. Tiež sú v blízkosti Banskej Bystrice rôzne športové strediská na letné a zimné športy (Sásovská dolina, Šachtičky, Špania dolina, Selce – Čachovo, Králiky, Tajov, Malachov a iné). V blízkosti Banskej Bystrice je možnosť splavovať Hron.

Deti majú možnosť slobodného výberu vierovyznania.

V profesionálnych náhradných rodinách majú deti k dispozícii v rodinných domoch napr. hojdačky, pieskoviská, bazény. Deti v profesionálnych náhradných rodinách, ktoré bývajú v bytovkách, majú možnosť využívať športoviská a ihriská v bezprostrednej blízkosti. V rámci bydliska profesionálnej náhradnej rodiny je možnosť navštevovať rôzne kultúrne a spoločenské aktivity (kultúrne domy, športové haly, kiná, divadlá a pod). Zabezpečenie krúžkov je možné prostredníctvom vzdelávacích poukazov, alebo z príspevku na dieťa. Profesionálni náhradní rodičia môžu využívať okolitú prírodu na turistiku a oddych v blízkom okolí. Deti majú možnosť slobodného výberu vierovyznania. Deti z profesionálnych náhradných rodín sú členmi rôznych folklórnych súborov, s ktorými vystupujú v SR i v zahraničí. Navštevujú Základné umelecké školy – hry na husle, tanec.

Opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Deťom v centre je pri prijatí do centra zabezpečená vstupná lekárska prehliadka. Počas pobytu v centre je zabezpečovaná pravidelná lekárska prehliadka pediatrická a stomatologická, podľa pozvánok lekárov. Deti zo samostatných skupín navštevujú rôznych pediatrov v rámci mesta Banská Bystrica. Pokiaľ má prijaté dieťa obvodného pediatra v rámci mesta Banská Bystrica, ostáva v jeho starostlivosti aj po prijatí do centra. Ak je dieťa prijaté z iného okresu, prehlási sa, po dohode s rodičom, k pediatrovi v Banskej Bystrici. Pediatra navštevujú podľa potreby – v prípade ochorenia, alebo podľa pokynov lekára (kontroly). Ak je dieťa umiestnené v špecializovanej samostatnej skupine s ošetrovateľským procesom, dochádza pediater do skupiny za deťmi. Všetky pokyny a odporúčania lekárov sú plnené. V prípade návrhu lekára na kúpeľný pobyt, centrum vybavuje dokumentáciu a zabezpečuje realizáciu pobytu v kúpeľoch. Centrum spolupracuje s kúpeľmi v Kováčovej, Bardejove, Novom Smokovci.

Odborné ambulancie sa navštevujú v rámci mesta Banská Bystrica, a to v DFNSP Banská Bystrica, a iných zdravotníckych zariadeniach (napr. ambulancie gastroenterologická, neurologická, pneumologická, očná, chirurgická, kardiologická, ...). Odborné ambulancie navštevujú podľa vývoja zdravotného stavu a odporúčania pediatra alebo lekára špecialistu. Pedopsychiater sa nachádza v BB a vo Zvolene. Ak je nevyhnutné zabezpečiť zdravotnú starostlivosť v špeciálnych odborných pracoviskách, po odporúčení lekára, centrum túto starostlivosť zabezpečí v ktoromkoľvek meste. V Banskej Bystrici je 24 hodinová urgentná lekárska starostlivosť zabezpečená v DFNSP.

Všetky ambulancie, ktoré navštevujeme s deťmi sa nachádzajú v meste Banská Bystrica. Navštevujeme s deťmi aj odborné špecializované pracoviská v Bratislave – kardiologické centrum, nefrológiu, očnú ambulanciu. Deti, ktoré navštevujú internátnu školu, zdravotnú starostlivosť im zabezpečuje internátna škola. Na vyšetrenia sa dopravujeme služobným vozidlom, prípadne mestskou hromadnou dopravou. Na vyšetrenie deti sprevádzajú zamestnanci skupiny. Ak je dieťaťu nariadené pobytové opatrenie súdu v centre, centrum je oprávnené, v súvislosti s rozhodovaním o zdravotných úkonoch, o tejto veci rozhodnúť v plnom rozsahu. Centrum v týchto prípadoch informuje rodiča a aj zabezpečuje jeho informovaný súhlas. Informovaný súhlas sa nevyžaduje v prípade neodkladnej starostlivosti, ak nemožno včas získať informovaný súhlas, ale ho možno predpokladať.

Základná zdravotná starostlivosť deťom v profesionálnych náhradných rodinách je zabezpečená v mieste trvalého bydliska profesionálneho náhradného rodiča, resp. v najbližšej spádovej oblasti (u profesionálnych náhradných rodín, ktoré bývajú v malých obciach). Starostlivosť v odborných ambulanciách je zabezpečovaná v mieste bydliska profesionálneho náhradného rodiča, resp. v najbližšom zdravotníckom zariadení v okresných a krajských mestách. Ak je nevyhnutné zabezpečiť zdravotnú starostlivosť v špecializovaných odborných pracoviskách, po odporúčení lekára, centrum túto starostlivosť zabezpečí v mieste daného špecializovaného pracoviska.

Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Samostatne usporiadané skupiny

Zabezpečenie školskej dochádzky:

- Základné školy v rámci mesta Banská Bystrica, len s vyučovacím jazykom slovenským.

V prípade potreby a v súlade s možnosťami výchovno-vzdelávacej sústavy v meste Banská Bystrica je možné zabezpečiť výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-

vzdelávacími potrebami v triedach škôl a školských zariadení určených pre žiakov bez špeciálnych výchovnovzdelávacích potrieb – integrácia

- Špeciálna základná škola na Ďumbierskej ulici v Banskej Bystrici, s vyučovacím jazykom slovenským. Pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vo variante A, vo variante B, deťom s autizmom, deťom s viacnásobným postihnutím.
- Špeciálna základná škola internátna, Liptovský Ján – pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vo variante C (dochádzku do školy zabezpečujeme služobným vozidlom, kedy deti zavážame na internát v sprievode vychovávateľa)
- Cirkevná základná škola v Banskej Bystrici
- Gymnázia v rámci mesta Banská Bystrica
- Stredné odborné školy v rámci mesta Banská Bystrica.
- Stredné odborné učilištia v rámci mesta Banská Bystrica
- Obchodná akadémia v Banskej Bystrici
- Hotelová akadémia v Banskej Bystrici
- SPŠ J. Murgaša v Banskej Bystrici.
- Odborné učilište internátne Viliama Gaňu
- Praktická škola (trojročná) umožňuje alternatívne riešenie ďalšieho vzdelávania žiakom variantu B na Ďumbierskej ulici v Banskej Bystrici.
- Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
- Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety
- SŠ v rámci Slovenskej republiky s možnosťou bývania na internáte alebo dochádzania do okolitých miest (Zvolen, Brezno).
- VŠ v rámci Slovenskej republiky s možnosťou bývania na internáte alebo dochádzania do okolitých miest (Zvolen, Ružomberok).

Zabezpečenie školskej dochádzky sa v profesionálnych náhradných rodinách realizuje v mieste trvalého pobytu profesionálneho náhradného rodiča, resp. v najbližšom mieste, kde sa predškolské alebo školské zariadenie nachádza (materská škola, základná škola, špeciálne základná škola). Stredoškolské vzdelávanie je zabezpečené v rámci SR, s možnosťou bývania na internáte, alebo denného dochádzania.

Pri voľbe strednej školy poskytujeme dieťaťu poradenstvo, pomoc a podporu. Dieťa navštevuje strednú školu podľa vlastného výberu. Tiež o štúdiu na vysokej škole rozhoduje mladý dospelý sám.

Opis práv dieťaťa, opis práv rodiča a blízkych osôb dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre.

Pri právach dieťaťa vychádza Centrum z Deklarácie práv dieťaťa a dohovoru o právach dieťaťa.

Práva a z nich vyplývajúce aj povinnosti v centre dodržiavame a učíme deti takto:

1. Všetky deti majú právo na lásku a starostlivosť
 - máš právo na to, aby ťa niekto dospelý mal rád a staral sa o teba.
2. Všetky deti sú si rovné
 - si rovnako vzácny ako ostatné deti. Nezáleží na tom, či si malý, veľký, čierny, biely, dievča, chlapec, tučný, chudý alebo sa nejako inak odlišuješ od iných.
3. Každé dieťa má právo na dostatok zdravej výživy
 - máš právo na zdravé jedlo. Rodičia alebo iní dospelí majú povinnosť starať sa o teba, aby si nebol hladný. Máš právo odmietnuť, ale musíš si uvedomiť, že môžeš zostať hladný.

4. Každé dieťa má právo na vzdelanie
 - máš právo, ale aj povinnosť chodiť do školy a učiť sa. Nikto ti nesmie brániť chodiť do školy.
5. Každé dieťa má právo na zdravotnú starostlivosť
 - keď si chorý a necítiš sa dobre, máš právo na ošetrovanie lekárom. Návštevu však musíš mať riadne potvrdenú lekárom a musíš sa riadiť jeho pokynmi.
6. Každé dieťa má právo na hru a voľný čas
 - máš právo hrať sa, alebo sa venovať svojim záujmom, keď si splníš povinnosti do školy a pomôžeš pri domácich prácach alebo tam, kde je to treba.
7. Deti nesmú pracovať
 - pomáhať pri domácich prácach je chvályhodné a nevyhnutné. Nikto ťa však nemôže nútiť ťažko pracovať. Zarábať peniaze v určitých podmienkach môžeš od 15 rokov.
8. Deti nesmú byť týrané
 - máš právo, aby sa dospelí o teba starali. Nikto ti nesmie ubližovať, biť ťa, nadávať ti a šikanovať ťa.
9. Deti sa nesmú stať obeťami násillia a vojny
 - v krajinách, kde je vojna, nesmie nikto nútiť deti bojovať.
10. Deti nesmú byť sexuálne zneužívané
 - nikto ťa nesmie objímať, bozkávať prípadne nútiť k pohlavnému styku bez tvojho dovolenia, keď ti je to nepríjemné.
11. Deti majú právo vyjadriť svoje názory
 - máš právo povedať, čo si myslíš, ale musíš to povedať slušne, bez kriku a nadávok a zároveň musíš rešpektovať názory iných.
12. Deti majú právo zvoliť si svoje vierovyznanie
 - ak chceš, môžeš veriť v (akéhokoľvek) Boha, máš na to právo. Nikto by ti nemal brániť chodiť na miesta, kde sa s ním môžeš porozprávať (kostol, synagóga...).
13. Deti majú právo stretávať sa a združovať podľa vlastného výberu
 - máš právo stretávať sa so všetkými dobrými deťmi, ktoré sú slušné a nenavádzajú ťa na zlé veci.
14. Deti majú právo na prístup k informáciám
 - máš právo, aby si sa dozvedel všetko, čo ťa zaujíma a mal sa z čoho učiť prospešné veci.

Zvláštnu ochranu venujeme zdravotne ťažko postihnutým deťom v špecializovaných samostatných skupinách. V špecializovanej samostatnej skupine s ošetrovateľským procesom sa využívajú najmä práva nevyliciteľne chorých alebo umierajúcich, keďže ide o deti, ktoré sú v paliatívnom režime. A to sú:

- právo v nevyliciteľnom štádiu ochorenia na takú úľavu a zmiernenie bolesti, ktoré zodpovedajú súčasným vedomostiam a možnostiam zdravotnej starostlivosti o nevyliciteľne chorých a umierajúcich
- právo na humánnu starostlivosť
- právo na dôstojné umieranie
- právo na nádej a nezáleží na tom, že sa mení moja životná perspektíva
- právo na stálu starostlivosť i napriek tomu, že sa cieľ uzdravenie z mojej choroby mení na zachovanie pohodlia a kvality života
- právo byť ušetrený bolesti
- právo na pomoc rodiny a na pomoc pre rodinu v súvislosti s prijatím nevyliciteľnej choroby alebo smrti
- právo byť ošetrovaný pozornými, citlivými a skúsenými ľuďmi, ktorí porozumejú mojim potrebám

- právo na komplexnú paliatívnu starostlivosť.

Okrem týchto základných práv majú deti ďalšie práva:

- **kontakt s rodičmi** a ostatnými rodinnými príslušníkmi, aj osobami, ku ktorým má blízky vzťah:
 - na požiadanie dieťaťa je umožnené dieťaťu telefonicky kontaktovať rodiča,
 - dieťa má možnosť osobne navštíviť príbuzného v prirodzenom rodinnom prostredí (návšteva v biologickej rodine, návšteva počas prípadovej konferencie, ...),
 - dieťa má možnosť osobne navštíviť príbuzného aj na krátkodobý pobyt mimo centra (prázdniny, víkendy) na podnet príbuzného, ktorý však musí najmenej 3 dni vopred požiadať o súhlas ku krátkodobému pobytu dieťaťa mimo centra v jeho domácnosti,
 - príbuzný má možnosť osobne navštíviť dieťa v centre – zobrať si dieťa na prechádzku do mesta na dohodnutý čas počas dňa po školskom vyučovaní. Príbuznému nebude kontakt umožnený, ak bude príbuzný pod vplyvom alkoholu alebo omamných látok, správať sa agresívne, ak ho dieťa odmietne. Kontakt s dieťaťom môže byť obmedzený, ak jeho vplyv na dieťa je negatívny (spolupráca s vedúcou úseku, odborným tímom + príslušným orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, prípadne políciou – podrobne zdokumentované v spisovej dokumentácii dieťaťa), alebo v individuálnych prípadoch môže prebiehať kontakt dieťaťa s príbuzným len za prítomnosti pracovníkov centra (vyšetrovanie v trestnoprávnej veci, pri ohrozovaní dieťaťa – podrobne zadokumentované v spisovej dokumentácii dieťaťa),
 - príbuzný má možnosť osobne navštíviť dieťa v centre, počas dňa po školskom vyučovaní, má možnosť stráviť spolu s dieťaťom aj krátkodobý čas (niekoľko dní) v návštevnom byte centra,
 - dieťa má možnosť písomne kedykoľvek kontaktovať príbuzného,
 - príbuzný má možnosť písomne kedykoľvek kontaktovať dieťa. Pošta pre dieťa v centre je doručovaná na korešpondenčnú adresu Centra, kde ju preberie a zapíše do príslušnej evidencie na doručovanie pošty poverený zamestnanec, následne poštu neotvorenú odovzdá do rúk vedúcej úseku starostlivosti o dieťaťa, prípadne koordinátorovi Centra podpory profesionálnych náhradných rodín, ktorá ju osobne odovzdá dieťaťu,
 - dieťa má možnosť kontaktovať príbuzného elektronickou formou. Prístup na internet v samostatných skupinách je zabezpečený prostredníctvom Wifi pripojenia. Deti môžu využívať pripojenie v stanovenom časovom intervale (od príchodu zo školy do času spánku). V profesionálnej náhradnej rodine je prístup dieťaťa zabezpečený individuálne podľa možností profesionálneho náhradného rodiča (káblové pripojenie, wifi, resp. mobilným pripojením),
 - ak dieťa vlastní mobilný telefón má možnosť kedykoľvek kontaktovať príbuzného. Vlastnenie a používanie mobilného telefónu je deťom umožnené s prihliadnutím na vek a mentálnu úroveň dieťaťa. Pravidlá používania mobilného telefónu sú s deťmi dohodnuté s ohľadom na zabezpečenie dostatočného oddychu a spánku a pre zdravý vývin dieťaťa v určený čas – spravidla od návratu zo školy do 22,00 hod. V profesionálnej náhradnej rodine je čas určený individuálne podľa dohody profesionálneho náhradného rodiča s dieťaťom,
 - príbuzný má možnosť kontaktovať dieťa telefonicky kedykoľvek na jeho vlastný telefón, ale aj na pracovný mobil skupiny. Od dieťaťa žiadame informáciu o kontakte príbuzných na jeho súkromný mobil z dôvodu značenia kontaktov dieťaťa s rodičmi, či inými príbuznými.

S deťmi sa v rámci SPV komunikuje o právach a povinnostiach, samé si tvoria a dávajú do rovnováhy práva a povinnosti. Sú informované, ako a kde sa môžu obrátiť o pomoc, ak to samé uznajú za vhodné. Deti majú v samostatne usporiadaných skupinách v spoločných priestoroch plagát s kódexom detských práv, pri ktorom sú umiestnené kontaktné údaje na

- Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately príslušnom mieste podľa sídla Centra
- Verejného ochrancu prác
- Komisára pre deti
- Komisára pre deti so zdravotným postihnutím
- Príslušný okresný súd a prokuratúru
- Linku detskej istoty
- Linka detskej dôvery
- Záchranne zložky 112.

Pri vchode do kmeňovej budovy je umiestnená plechová schránka na podnety, ako od detí, tak aj od iných občanov. Deti majú kedykoľvek voľný prístup k riaditeľovi centra, vedúcej úseku starostlivosti o dieťa, či iným zamestnancom odborného tímu.

Rodičia majú právo

- na informácie o dieťati
 - informácie o dieťati podáva sociálna pracovníčka, s ktorou si rodič dohodne stretnutie alebo mu podá informácie telefonicky, ak je presvedčená, že komunikuje s rodičom,
 - informácie o vzdelávacom procese a správaní dieťaťa môže podať aj vychovávateľ.
- požiadať o zrušenie ústavnej starostlivosti. Ak rodič požiada o zrušenie ústavnej starostlivosti sociálny pracovník mu poskytne poradenstvo o spôsobe podania žiadosti.
- na stretávanie sa s dieťaťom:
 - centrum utvára podmienky na stretávanie sa dieťaťa s jeho rodičmi. Dieťaťu a jeho rodičom poskytuje centrum, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a obec pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí, na rozvoj a úpravu ich vzájomných vzťahov a na úpravu rodinných pomerov dieťaťa,
 - centrum dohodne s rodičmi dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania sa s ohľadom na potreby dieťaťa, možnosti a schopnosti rodičov dieťaťa,
 - ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, centrum môže určiť, že rodičia dieťaťa sa môžu stretnúť s dieťaťom len za prítomnosti zamestnanca centra, ktorý je dieťaťu známou osobou, alebo len v centre, ktorý na tento účel utvára vhodné podmienky, alebo mimo centra na území obce, v ktorej je sídlo centra,
 - návštevy rodičov v centre musia prebiehať tak, aby neboli obmedzované práva ostatných detí v samostatne usporiadanej skupine. Všetky návštevy bez výnimky prebiehajú výhradne v spoločných priestoroch, čím nie je dotknuté právo detí na súkromie. Termín návštevy rodičov je vopred dohodnutý so sociálnou pracovníčkou. Ak rodičia prídu neohlásení, dĺžku návštevy určí službukonajúci zamestnanec. Na dĺžke návštevy blízkej osoby a priateľov detí a mladých dospelých sa vopred dohodne službukonajúci vychovávateľ s návštevou tak, aby nebolo zamedzené plneniu denných úloh v rámci činností dňa,
 - ak je to vhodné a účelné môže centrum, v súlade s individuálnym plánom rozvoja osobnosti dieťaťa, umožniť dieťaťu pobyt u rodičov,
 - vychovávateľ pred odchodom dieťaťa odovzdá rodičom Plán činnosti pre rodinu, v ktorom sú zaznamenané úlohy pre dieťa aj rodičov, ako aj výchovné usmernenia pre rodičov.
 - Každý kontakt s biologickou rodinou a osobou blízkou dieťaťu je službukonajúci vychovávateľ povinný zaznačiť do príslušného tlačiva.

Opis povinností dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

1. Opis povinností detí umiestnených v centre bol popísaný a daný do rovnováhy s právami detí popísaných v programe centra. Okrem popísaných základných povinností sú deti povinné:
 - spolupracovať s dospelými, v záujme starostlivosti o neho a jeho výchovu, prejavovať primeranú úctu a rešpekt k iným ľuďom,
 - plniť si svoje vzdelávacie povinnosti primerane svojim schopnostiam a možnostiam,
 - vyvarovať sa spôsobu života, ktorý by mohol byť preň ohrozujúci, najmä užívania látok, ktoré poškodzujú jeho telesné a duševné zdravie,
 - plniť si povinnosti vo vzťahu k záujmovým aktivitám, ktoré prispievajú k rozvoju jeho osobnosti (voľno časovú aktivitu, ktorú si dieťa samé zvolilo na obdobie školského roka, je povinné aj pravidelne navštevovať),
 - šetrne zaobchádzať so zverenými vecami, nepoškodzovať majetok centra a cudzí majetok,
 - udržiavať poriadok a čistotu v osobných veciach,
 - dodržiavať predpisy a pokyny k ochrane bezpečnosti a zdravia, s ktorými bolo riadne oboznámené,
 - v prípade podozrenia z požitia alkoholu alebo iných drog podrobiť sa vyšetreniu (testovaniu) na prítomnosť alkoholu alebo iných drog,
 - dodržiavať základy hygieny,
 - pravidelné povinné návštevy lekára, preventívne prehliadky,
 - pomoc pri vedení domácnosti (pri nákupoch potravín, drogérie a iných komodít, pomoc pri príprave stravy, pomoc pri udržiavaní čistoty a poriadku v interiéri a exteriéri centra).
2. Povinnosti rodiča, príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa:
 - dodržiavanie pravidiel centra (neprijsť za dieťaťom pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky, prísť v dohodnutý čas – ktorý sľúbil dieťaťu, alebo dohodol s pracovníkom centra, s dieťaťom sa v stanovenom čase vrátiť do centra),
 - šetrne zaobchádzať so zverenými vecami,
 - nepoškodzovať majetok centra ani cudzí majetok,
 - dodržiavať zásady slušného správania a komunikácie bez invektív a nadávok,
 - dodržiavať predpisy a pokyny k ochrane bezpečnosti a zdravia, pri osobnej návšteve v priestoroch centra,
 - odovzdať do úschovy predmety ohrozujúce výchovu, zdravie a bezpečnosť,
 - povinnosť rešpektovať dohodnuté podmienky – či už počas krátkodobého pobytu v priestoroch centra, alebo dieťaťa v jeho domácnosti, alebo počas návštevy dieťaťa v centre.

Taxatívny opis výchovných prostriedkov

Pri uplatňovaní výchovných postupov v Centre sú deti najmä motivované k želanému správaniu. Deti sa snažíme viesť k plneniu povinností, ktoré sú primerané ich veku a mentálnej úrovni, pedagogickými metódami a formami ako napr. hrovou formou, súťaživou formou, názorným príkladom, persúziou, poskytovaním pomoci, povzbudzovaním a odmenou v mimoriadnych prípadoch.

V prípade neželaného správania striktné dodržiavame pedagogickú zásadu – jeden priestupok – jedno opatrenie, ktoré nasleduje spravidla ihneď po priestupku, ako dôsledok neželaného správania. Opatrenie (sankciu) ukladá službukonajúci zamestnanec, ktorý zároveň rozhoduje o druhu sankcie a prípadne obdobia trvania sankcie. Pri určovaní sankcie sa prihliada na osobnosť dieťaťa a závažnosť priestupku. Dieťa má právo na vyjadrenie nesúhlasu so sankciou,

avšak nie na nerešpektovanie udelenej sankcie. V prípade nesúhlasu so sankciou má dieťa právo komunikovať o situácii s vedúcou úseku starostlivosti o dieťa a s riaditeľom centra.

V centre platia pre deti všeobecné pravidlá na tieto výchovné situácie:

- koľko minút meškáš z vychádzky, dvakrát toľko minút sa ti uberie z nasledujúcej vychádzky,
- koľko hodín si bol „poza školu“ dvakrát toľko hodín si nahradíš účasťou na rôznych nepovinných školských podujatiach, doučovaní, vypracovávaním projektov, či aktívnou pomocou zamestnancom centra pri rôznych domácich prácach, alebo činnostiach v prospech samostatnej skupiny,
- ak si mobil stratíš, predáš, poškodíš – na nový si musíš ušetriť (dodržiava sa v spolupráci s rodičmi, či inými príbuznými. Neznamená to, že dieťa nemá možnosť byť v telefonickom kontakte s rodinou alebo príbuznými. Ten je v tomto prípade zabezpečený z pracovného mobilu samostatne usporiadanej skupiny),
- ak službukonajúci zamestnanec vidí u teba cigarety (napr. ti vypadli z vrecka, alebo videl, ako ponúkaš iné dieťa cigaretou, alebo zacítil dym z tvojej izby, alebo ťa videl za rohom domu fajčiť a držíš cigarety v ruke), tieto pred vychovávateľom polámeš a spláchnješ vo WC.

V prípade dieťaťa s poruchami správania alebo iným problémovým správaním sa individuálne pristupuje k nastaveniu režimového programu odborným tímom a zamestnancami samostatne usporiadanej skupiny (profesionálnym náhradným rodičom a tímom Centra podpory profesionálnych náhradných rodín) vzhľadom na individuálne potreby dieťaťa. Zásadou programu je podpora a pomoc dieťaťu – dostáva pravidelne každý deň v určený čas (väčšinou večer) možnosť svojho hodnotenia a zároveň spätnú väzbu od službukonajúceho zamestnanca. Program je nastavený na určené obdobie – o dĺžke, metódach, spôsoboch hodnotenia a kritériách úspechu rozhodujú zamestnanci odborného tímu a samostatne usporiadanej skupiny spoločne na pracovnej porade. O programe komunikuje s dieťaťom jeho vzťahová osoba zo samostatne usporiadanej skupiny, alebo z odborného tímu. Dieťa môže dávať návrhy a podnety do programu, program sa môže podľa toho upraviť. Tiež sa spoločne s dieťaťom dohode o forme odmeny za úspech.

Ak je výchovný prostriedok na taxatívne vymedzený čas, môže sa v prípade výrazného zlepšenia, tento čas trvania výchovného prostriedku na návrh dieťaťa alebo zamestnanca, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti, prehodnotiť a na základe prehodnotenia zmeniť, skrátiť.

Opis poskytovania vreckového

1. Vreckové vypláca dieťaťu pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou. O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa, dieťaťu musí byť poskytnutá potrebná pomoc zohľadňujúca jeho vek a rozumovú vyspelosť, spôsob pomoci je zaznamenaný v pláne výchovnej práce s dieťaťom. V prípade postupu podľa § 67 ods. 3, 4 a 5 uvedeného zákona je potrebné vopred písomne informovať riaditeľku centra a zároveň dodržať § 67 ods. 6 citovaného zákona: dieťaťu primeraným spôsobom vysvetliť dôvod, pre ktorý sa vreckové poskytne vo viacerých čiastkach alebo v nižšej sume, a musí sa dieťaťu umožniť, s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť, svoj názor na takéto poskytovanie vreckového. Z vreckového možno so súhlasom dieťaťa tvoriť úspory, dieťa si ich ukladá, v spolupráci s vychovávateľom, na vkladnú knižku alebo svoj osobný účet.
2. Deťom zdravotne ťažko postihnutým umiestneným v špecializovaných samostatných skupinách, alebo profesionálnych náhradných rodinách, ktorým vznikol nárok na vreckové, sa vreckové poukazuje na vkladnú knižku, nakoľko deti nie sú mentálne schopné nakladať s vreckovým (tvorba úspor). Vkladná knižka je buď u majetkového opatrovníka, ak ho má

dieťa ustanoveného súdom, alebo v trezore detského domova. Vreckové zasiela pracovníčka ekonomického úseku priamou platbou z finančného rozpočtu na vkladnú knižku dieťaťa vždy do 15. dňa v danom mesiaci. Sociálna pracovníčka centra, priebežne 2x ročne, dáva v banke vpisovať zostatok na účte. Komisia centra v zložení vedúca úseku starostlivosti o dieťa, sociálny pracovník a koordinátor samostatnej skupiny môžu predložiť riaditeľovi (alebo majetkovému opatrovníkovi, ak je dieťaťu súdom určený) návrh, že časť vreckového sa dieťaťu ponechá na iné osobné výdavky dieťaťa (napr. v lete zmrzlina, prilepšenie sladkostí na výlete, malá drobnosť ako suvenír z výletu a pod.)

3. Vreckové dieťaťu v profesionálnej náhradnej rodine je zasielané na účet profesionálneho náhradného rodiča do 10. dňa v mesiaci. V tento deň profesionálny náhradný rodič vypláca dieťaťu vreckové do vlastných rúk s rovnakým postupom, ako sa vypláca vreckové dieťaťu v samostatnej skupine.

Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra

Centrum má stanovené nasledovné postupy pri rizikových situáciách:

1. Opustenie centra bez súhlasu - útek dieťaťa

- a) Za útek možno považovať svojvoľné opustenie centra dieťaťom bez súhlasu službukonajúceho zamestnanca alebo iného zamestnanca centra, nevrátenie sa z riadne povolenej individuálnej vychádzky, nevrátenie sa v obvyklom čase zo školy, alebo krúžku a to do dvoch hodín od stanoveného času.
- b) Ak dieťa opustí centrum/PNR bez súhlasu, službukonajúci zamestnanec/PNR je povinný kontaktovať koordinátora skupiny a vedúceho úseku starostlivosti o dieťa a následne túto skutočnosť bezodkladne oznámiť najbližšiemu útvaru policajného zboru. Vedúci úseku ihneď informuje riaditeľa centra. S príslušníkmi PZ ďalej komunikuje sociálny pracovník alebo riaditeľ. Sociálny pracovník v najbližší pracovný deň hlási uvedenú skutočnosť príslušnému súdu a úradu práce.
- c) Ak centrum umožnilo pobyt dieťaťu mimo centra(u rodičov, blízkych osôb) a dieťa sa v určenom čase do centra nevrátilo, službukonajúci zamestnanec/PNR je povinný bezodkladne vyzvať toho, u koho bol súhlas k pobytu, aby ihneď, najneskôr do 24 hodín od vyzvania, zabezpečil návrat dieťaťa do centra. Následne kontaktuje koordinátora skupiny a vedúceho úseku starostlivosti o dieťa. Vedúci úseku ihneď informuje riaditeľa centra. Ak sa službukonajúcemu zamestnancovi/ PNR nepodarilo skontaktovať s tým, u koho bol súhlas k pobytu, vyzvanie k návratu dieťaťa do centra vhodnou formou realizuje sociálny pracovník. Sociálny pracovník svoj postup a činnosť písomne dokumentuje a založí do spisovej dokumentácie dieťaťa. Ak sa dieťa v určenom čase (do 24 hod.) do centra nevráti, nevrátenie dieťaťa do centra sa považuje za nedovolené opustenie centra bez súhlasu.
- d) Útek dieťaťa nie je dôvodom na premiestnenie do iného typu zariadenia. V prípade, že je útekmi ohrozené zdravie alebo život dieťaťa alebo ostatných detí, je nutné zväziť ochranu dieťaťa v uzatvorenom výchovnom systéme na základe rozhodnutia súdu. Útek dieťaťa sa eviduje v osobnom spise dieťaťa.
- e) Pre potreby policajného zboru je vychovávateľ, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti/PNR v spolupráci so sociálnym pracovníkom, povinný mať v spisovej dokumentácii dieťaťa spracované tlačivo Oznámenie o úteku s aktuálnou fotografiou dieťaťa. Toto tlačivo sa aktualizuje jedenkrát ročne, za aktualizáciu je zodpovedný vychovávateľ/PNR.

2. Úraz dieťaťa

- a) Ak niektoré dieťa utrpí úraz, ktorý nie je potrebné ošetriť lekárom, ošetrí ho zamestnanec v pracovnej zmene/PNR obvyklým spôsobom. Úraz a spôsob ošetrovania zaeviduje v Evidencii úrazov, v dennom hlásení a okamžite informuje o úraze koordinátora .
- b) Ak dieťa utrpí úraz, ktorý si vyžaduje ošetrovanie lekárom, službukonajúci zamestnanec/PNR ihneď informuje koordinátora. Koordinátor samostatne usporiadanej skupiny zabezpečí iného zamestnanca do služby a ihneď informuje vedúceho úseku a riaditeľa centra. Slžbukonajúci vychovávateľ zabezpečí lekárske ošetrovanie dieťaťa. Po návrate z ošetrovania zaznamená úraz v Evidencii úrazov, v dennom hlásení, zabezpečí odovzdanie lekárskeho záznamu o ošetrovaní úrazu detskej lekárke. Informácie o výsledku ošetrovania podá koordinátorovi a riaditeľke detského domova. Sociálna pracovníčka informuje o úraze zriaďovateľa a rodičov.
- c) V prípade úrazu, ktorý ohrozuje život dieťaťa, službukonajúci zamestnanec/PNR poskytne dieťaťu prvú pomoc, zabezpečí privolanie rýchlej zdravotnej pomoci - 155 alebo 112 a ďalej postupuje ako v bode b).

3. Agresívne správanie sa dieťaťa

V prípade agresivity dieťaťa, ktorú nedokáže službukonajúci zamestnanec zvládnuť, kontaktuje políciu a lekársku záchranú službu. Do ich príchodu zabezpečí ochranu agresívneho dieťaťa (odstránenie nebezpečných predmetov z dosahu agresívneho dieťaťa, pozorovanie agresívneho dieťaťa), ochranu ostatných detí (najstaršie alebo mentálne najzdatnejšie dieťa odvedie ostatné deti z dosahu agresívneho dieťaťa) a aj seba samého. Po vyriešení situácie informuje ihneď koordinátora a riaditeľa centra.

4. Užitie (podozrenie z užitia) alkoholu, omamných a psychotropných látok dieťaťom

- a) V zmysle dohovoru o právach dieťaťa sú zamestnanci centra povinní zabezpečovať aktívnu ochranu detí pred sociálno-patologickými javmi, monitorovať zmeny v správaní detí a v prípade dôvodného podozrenia z fyzického alebo psychického týrania, ohrozovania mravného vývinu dieťaťa, alebo požívania alkoholu, alebo drog, bezodkladne riešiť problém v spolupráci s vedením centra, s príslušným odborom sociálnych vecí, pediatrom a príslušným oddelením policajného zboru. Za tým účelom realizuje množstvo rôznych preventívnych aktivít. Prevenciu je obsahom aj sociálno-psychologických výcvikov, ktorých sa deti zúčastňujú.
- b) Ak službukonajúci zamestnanec pozoruje, že správanie dieťaťa je zmenené a zamestnanec má podozrenie na užitie alkoholu, omamných alebo psychotropných látok dieťaťom, okamžite zabezpečí podanie orientačného testu na zistenie prítomnosti drogy. Ak je test na drogu pozitívny, zabezpečí lekárske vyšetrenie na prítomnosť omamných a psychotropných látok, alkoholu, lekársku pomoc dieťaťu a informuje o situácii riaditeľa centra. Sociálny pracovník centra zabezpečí informovanie orgánu SPO, polície a rodičov.

5. Zistenie šikanovania, násilia (vrátane sexuálneho zneužitia) a diskriminácie v centre, alebo detí z centra v širšom sociálnom prostredí

- a) Prevenciou proti šikanovaniu v detskom domove je otvorená komunikácia, demokratická výchova a pravidelná kontrola detí.
- b) Ak dôjde k šikanovaniu dieťaťa z centra, pomoc dieťaťu poskytne psychológ centra.
- c) Centrum zabezpečí nahlásenie prípadov príslušným orgánom (Polícii, ak došlo k šikanovaniu v škole, tak vedeniu školy), centrum zabezpečí informovanie orgánu SPO, políciu a rodičov detí, a vykoná okamžité opatrenia na zastavenie uvedených negatívnych javov a ochranu dieťaťa a aj ostatných detí v centre. Opatrenia prijme individuálne podľa povahy a závažnosti prípadu.

6. Vážne nezhody medzi deťmi (fyzické napadnutie)

Pri vzniknutom konflikte sa vychovávateľ snaží vyhodnotiť a riešiť danú situáciu v zmysle svojich kompetencií. Pokiaľ situáciu nevie vyriešiť a konflikt pokračuje, podľa vyhodnotenia situácie kontaktuje políciu alebo RZP (ak nie je nablízku odborný tím alebo iný kolega, ktorý by mohol danú situáciu pomôcť ošetriť). O konflikte vychovávateľ informuje vedúcu úseku a odborný tím na telefónnych číslach, ktoré ma každá skupina k dispozícii.

7. Vážne nezhody medzi deťmi a zamestnancami centra

O vážnych nezhodách medzi deťmi a zamestnancami centra sú neodkladne informovaní vedúci úseku starostlivosti o dieťa a riaditeľ centra, ktorí vypočujú verziu detí a verziu zamestnanca. Následným stretnutím sa prvkami mediácie snažia o spoločné riešenie konfliktu, nehody. Po odoznení konfliktu je deťom poskytovaná psychologická podpora a starostlivosť, zamestnancovi je pomoc a podpora zabezpečená formou supervízie. V prípade potreby aj vzdelávaním v oblasti, v ktorej vznikol konflikt, či nehoda s deťmi.

8. Vlamanie do objektu centra, dobíjanie sa do centra fyzickej osoby pod vplyvom alkoholu, neuposlušnosť návštevy na opustenie priestorov centra

V týchto situáciách službukonajúci zamestnanec ihneď kontaktuje Políciu na číslo 158..

9. Havarijné situácie v centre

Rieši službukonajúci zamestnanec nahlásením havárie príslušnej organizácii na zverejnené havarijné telefónne linky. Zamestnanci centra sú informovaní o umiestnení hlavného uzáveru vody, plynu a električky, ktoré v prípadoch havarijnej situácie vypínajú.

V Banskej Bystrici dňa 22. novembra 2018

Vypracovali zamestnanci odborných tímov centra.

Mgr. Ľubica Bľandová

Riaditeľka detského domova/centra